

Тема: «Первинний огляд пораненого, визначення ознак життя».

Мета: ознайомити учнів з особливостями розшуку поранених на полі бою; навчити проводити первинний огляд поранених, надавати першу медичну допомогу; формувати практичні навички проведення підручних заходів реанімації потерпілих; розвивати здатність діяти у екстремальних ситуаціях; виховувати небайдужість, гуманізм, відповідальне ставлення до власного здоров'я та здоров'я потерпілих.

Тип уроку: урок формування знань, умінь і навичок.

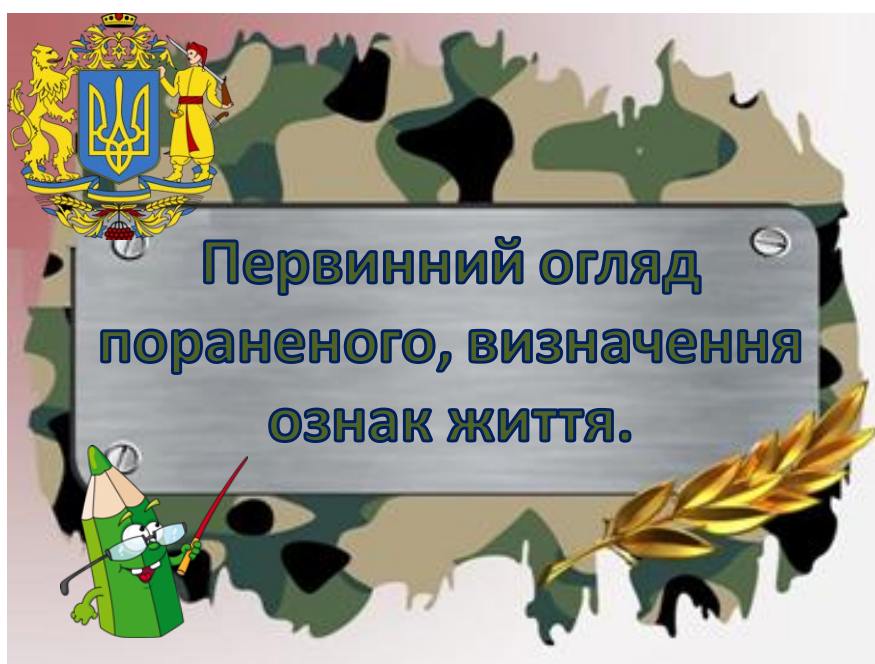
Обладнання: мультимедійний супровід уроку, картка перевірки знань учнів у тестовій формі, відео матеріал, засоби для надання першої медичної допомоги, наочні посібники, підручник «Захист Вітчизни» (2011 р).

Хід уроку

I. Організаційний момент.

1. Вишиковування учнів в колони, віддача рапорту командиром взводу вчителю, привітання, виконання державного Гімну України, виконання організуючих вправ, перевірка за списком.
2. Оголошення теми, основної мети та порядку проведення уроку.

Тема нашого сьогоднішнього уроку: «Первинний огляд пораненого, визначення ознак життя».

На сьогоднішньому уроці ми:

- повторимо основні види кровотеч;
- перевіримо вміння накладання бинтових пов'язок;
- ознайомимося з особливостями розшуку поранених на полі бою;
- навчимося проводити первинний огляд поранених, надавати першу медичну допомогу;
- навчимося проводити заходи з реанімації потерпілих;
- відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я потерпілих.

Та перш ніж приступити до вивчення нової теми, перевіримо домашнє завдання.

II. Перевірка домашнього завдання.

1) *Практична робота (робота в парах):*

- а) накладання пов'язки на голову «чепець»;
- б) накладання перехресної пов'язки на груди;
- в) накладання колоскоподібної пов'язки на нижню частину живота;
- г) накладання спіральної пов'язки на ліктьовий суглоб.

2) *Виконання тестових завдань із наступною взаємоперевіркою.*

3) *Усне опитування.*

1. Назвіть причини виникнення та ознаки кровотеч?
2. Охарактеризуйте види кровотеч?

III. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

В сучасній війні бойові дії можуть носити досить напружений і рішучий характер, будуть супроводжуватись великомасштабними руйнуваннями та надзвичайно високими людськими жертвами, що в багато разів перевищуватимуть втрати минулих війн. Можливе застосування ворогуючими сторонами ядерної зброї та інших видів сучасної зброї, що наближається за своїми характеристиками до зброї масового ураження, зумовить на полі бою значну кількість потерпілих з численними травмами. Значна частина уражених може знаходитись в пошкодженій техніці, в укриттях, засипана землею та уламками будівель і віднайти їх буде складно. Все це потребує проведення складних заходів, які вимагають великої затрати часу, сил, матеріальних засобів медичної служби, а також залучення значної

кількості техніки і особового складу військ для якнайшвидшого проведення розшуку поранених та хворих на полі бою (осередку масових санітарних втрат), надання їм медичної допомоги і винесення (вивезення) до етапів медичної евакуації.

Вчасне надання першої медичної допомоги часто зберігає життя поранених та хворих, а своєчасна евакуація їх з поля бою запобігає повторному ураженню та загибелі від вогневих засобів та бойової техніки. В цьому велику роль відіграє середній медичний персонал та безпосередньо весь особовий склад військ. Це означає, що кожен солдат повинен вміти і знати як забезпечити само – і взаємодопомогу на полі бою при пораненнях.

IV. Актуалізація опорних знань, умінь і навичок учнів.

1. Які ушкодження можуть виникати на полі бою?
2. Які поранення є особливо небезпечними для життя людини?
3. Що таке смерть? Які види смерті вам відомо?
4. Що, на ваш погляд стає головною причиною смерті поранених на полі бою?

V. Основна частина.

Розшук поранених на полі бою.

Порятунок поранених значною мірою залежить від рівня організації розшуку і винесення потерпілих з поля бою.

Розшук поранених (уражених) – це комплекс організаційних заходів, що проводиться з метою виявлення всіх потерпілих при обстеженні поля бою, або в осередку масових санітарних втрат.

Процес розшуку починається з моменту початку бою і продовжується безперервно до виявлення всіх поранених (уражених).

Способи розшуку потерпілих обираються і змінюються залежно від бойової обстановки, а також від виду місцевості, пори року та погоди тощо.

Через різні обставини є необхідним додаткове виділення командуванням особового складу військ для розшуку поранених іншими способами:

- із залученням пошукових груп, яка складається із 2–3 військовослужбовців, що ретельно обстежує особливо важкодоступні місця, руїни будівель, підвали, підземні споруди, сховища тощо;
- використання для розшуку спеціально навчених для цього собак. Метод доцільний в умовах важкопрохідної місцевості, в лісисто – болотистих місцях, у населених пунктах, у нічний час, у туман тощо;
- застосування механізованих засобів збирання є новішим та найбільш ефективним методом розшуку. У важкодоступних місцях на значній території ефективно застосування вертольотів.

Первинний огляд та надання першої допомоги потерпілим.

Після того, як пошукова група або санітар добрався до потерпілого, починається огляд його та надання першої медичної допомоги. Інколи спочатку виникає необхідність терміново відтягнути його в більш безпечне місце, щоб уникнути вторинного ураження та загибелі від вогню противника.

Коли Ви наблизилися до постраждалого і він при свідомості, намагайтесь його заспокоїти і спершу скажіть, хто Ви такий, поясніть, що Ви хочете надавати йому допомогу.

Насамперед необхідно визначити чи поранений живий, при свідомості, яке основне поранення у нього, що найбільше загрожує його життю в даний час. Для цього:

- 1. Перевірте свідомість потерпілого.** Якщо він не відповідає на ваші питання, стисніть трапецієподібний м'яз або долонею вдарте його по щоці.
- 2. Перевірте дихання** (послухайте шум повітря наблизивши вухо до рота і носа постраждалого).
- 3. Перевірте наявність пульсу.** Відсутність пульсу вимагає виконувати серцево - легеневу реанімацію.

Своєчасне і якісне надання медичної допомоги в багатьох випадках допомагає зберегти життя потерпілого, сприяє відновленню його боєздатності і працездатності.

До першої допомоги на полі бою належать такі заходи: витягування поранених із бойової техніки, із завалів та інших місць їх перебування; гасіння палаючого обмундирування; одягання протигазу і засобів захисту шкіри на зараженій місцевості та введення антидоту ураженим ОР; усунення асфіксії; проведення штучного дихання; накладання стерильних пов'язок; припинення кровотеч; введення знеболювальних речовин із шприц – тюрбика; зігрівання потерпілого; давання йому води з фляшки.

Якість надання першої допомоги залежить також від умов бойової обстановки, ступеню кваліфікації осіб, які її надають та кількості осіб, які потребують допомоги і тяжкості їх ураження.

Для надання першої медичної допомоги при пораненнях у кожного військовослужбовця має бути:

- пакет перев'язувальний індивідуальний (ППІ);
- аптечка індивідуальна, в якій є знеболювальна речовина в шприц – тюрбику і протибактеріальна речовина у вигляді таблеток.

Використовується також майно, що міститься в аптечках військових, які є в бойових машинах і танках: стерильний шприц, пов'язки медичні, джгут кровоспинний, безпечні шпильки, косинка медична, розчин йоду, розчин аміаку.

Для надання першої медичної допомоги пораненим на полі бою можуть використовуватись і підручні засоби (поясний ремінь, стрічка, пучки гілок, особиста зброя тощо.)

Алгоритм огляду та надання допомоги потерпілому. Ознаки смерті.

Реанімація потерпілих.

При відсутності ознак дихання і серцебиття життя постраждалого може бути врятоване, якщо вдається відновити і підтримати дихання і кровообіг.

При тяжких станах зразу за зупинкою дихання, як правило, протягом декількох хвилин відбувається зупинка серця і настає клінічна смерть. Цей період, тривалістю 3-5 хв., протягом якого ще продовжуються мінімальний газообмін та інші обмінні процеси і людину ще можна оживити, якщо провести штучне дихання і відновити серцеву діяльність (масаж серця). **Ознаки клінічної смерті:** *серце не б'ється, відсутнє дихання і свідомість, зіниці розширені і не реагують на світло, шкірні покриви різко бліді або синюшні, відмічається відсутність тону м'язів.*

У цій ситуації важливі навіть секунди, тому що швидко настає біологічна смерть. У випадках, коли момент настання клінічної смерті не встановлений, вказані заходи щодо відновлення дихання і роботи серця необхідно проводити до того часу, поки не відновиться самостійне дихання і серцебиття або з'являться ознаки біологічної смерті.

VI. Закріплення вивченого.

(Спільне з учнями підбиття підсумків уроку відповідно до поставлених завдань.)

1. Назвіть основні способи розшуку поранених на полі бою?
2. Які заходи ПМД і ким проводяться на полі бою?
3. Коли і як проводяться реанімаційні заходи першої медичної допомоги?

VII. Домашнє завдання:

Підручник «Захист Вітчизни» с. 171-177. Учням бути готовими : здійснювати первинний огляд та визначати ознаки життя пораненого.

VIII. Підсумок уроку. Рефлексія

Чи задоволені ви своєю роботою?
З яким настроєм ви працювали на уроці?
Що вам запам'яталось на уроці?
Де вам стануть у пригоді здобуті знання?

IX. Оцінювання роботи учнів.

Дякую Вам за роботу!

Бажаю Вам мирного неба над головою.